

do 20— Din. Ako je na šoli upravitelj dober član društva, tedaj navadno — seveda sporazumno s prizadetimi — odtegne on vsak mesec potrebne dinarje za domeni obrok članarine. Plačevanje se vrši tako v najlepšem redu in društvo dobiva brez zaostankov članarino. Včasih se pa vendarle zgodi, da učitelj (-ica) kak mesec ne more utrpjeti niti tistih par dinarjev. Morda je v družini bolezen ali druga nesreča, morda so tisti mesec izdatki nekoliko večji kot normalno ali kaj podobnega. Vesten član društva bo gledal, da prihodnji mesec poravnata tudi zaostanek, vendar pa bo mesto 20— Din plačal že mnogo težje 40— Din. Če se ne plača — in kako rado se nam to pripeti, če enkrat začnemo z odlašanjem — je tretji mesec še več in kmalu bomo dolžni na članarini preko stotaka. In potem joi nam! Kedar bomo plačali zaostanek pri naših sedanjih plačah, ko moramo že itak vsak dinar desetkrat — ne samo dvakrat — obrniti, preden ga izdamo! Kedar bo prišlo društvo do svojega denarja kljub grozjam s črtanjem in izključitvijo? Vsakemu izmed nas se je gotovo že enkrat pripetilo, da je takoj zaostal na članarini in vsakdo tudi ve, kako ga je zbolelo, ko je končno le moral plačati. Nikdar nas ne bo toliko zbolelo, če bi se držali rednega mesečnega odplačevanja. Za posameznega člana to ni nikak problem, to je zanj rešeno, to je prav enostavno. Problem pa postane redno plačevanje članarine za organizacijo, ki ima, tako kot naša, več tisočev članstva. In ta problem je treba vsekakor rešiti. Ne rešiti z znižanjem članarine, pač pa rešiti z enotno ureditvijo plačevanja. Da bi po vseh šolah odtegnili upravitelji članarino od plače, se ne da urediti, ker je upravitelj

preveč, da bi bili vsi za to. Tudi je denar, če je enkrat na šoli, že preblizu naših rok, da bi se vsakokrat lahko ločili od njega. Kako naj se torej ta problem reši?

Vsa naša plača gre v banovini iz enih rok, iz enega urada t. j. iz računovodstva. Na plačilnih seznamih, ki jih sicer izpolnjujejo šolski upravitelji, a v potrebi popravijo pri računovodstvu, vidimo, koliko je plače, koliko doklade, koliko plačujemo davka, koliko kuluka, koliko se nam odteguje za to ali ono stvar. Na seznamih vidimo končno tudi, koliko znaša preostanek plače, ki nam ga izplačajo. Nič se ne moremo braniti, vse se točno vsak mesec odteguje. Ali pa ne bi mogli tako storiti še z našo članarino? Ali ne bi mogli članarino odtegniti že pri računovodstvu? Gotovo bi se to dalo urediti. Mi, člani, bi redno plačevali organizacijski davek, organizacija bi redno dobivala svoj prepotrebni denar, nič ne bi bilo zaostankov, nič skrbi in mnogim — ne samo blagajnikom — bi se olajšalo delo!

Marsikdo že ve, kako bi se to uredilo. Saj so se razna posojila in druge podobne stvari že davno tako plačevale. Treba je le podpisati izjavo, da smo zadovoljni s tem, da se že pri računovodstvu odtegne denar in vse je v redu.

Predlagam torej sekciji, da stvar na ta način izvede, vabim vse, ki se za to zanimajo, da se k vprašanju oglašijo in ga osvetle s svoje strani. Vsekakor pa bi vprašanje rednega plačevanja članarine spadalo tudi pred forum gospodarskega sveta.

Torej!?

M. Zor

Splošne vesti

— Poštinska prostost za priporočene pošiljke in narodne šole.

Z novo uredbo o oprostitvi od poštne takse so izgubile osnovne in višje narodne šole, šole za nezadostno razvite in defektne otroke in drž. otroški vrtci ugodnost oprostitve od poštne takse za priporočena pisma, dopisnice, tiskovine itd. Da bi pridobili ti zavodi izgubljeno ugodnost nazaj, se je obrnila sekcija JUU v Ljubljani potom izvršnega odbora in kr. banske uprave drav. banovine na ministrstvo prosvete, to pa je priporočilo ministrstvu za promet, ugodno rešitev vloge.

Prometno ministrstvo je ministrstvu za prosveto odgovorilo s dopisom P. t. br. 108694/32 od 31. decembra 1932., ki prošnjo sekcije odbija in ki ga ponatiskujemo:

U povratku akta tega Ministarstva O. N. br. 95594 od 13. decembra 1932. god. odnosno tražanja da se osnovne šole in višje narodne šole, domačiške šole in kursevi, državne šole za nedovoljno razvijeno in defektne deca te državna zabavišta pored datog oslobodjenja od pošt. taksa za obična pisma, dopisnica in tiskovine oslobode od plačanja pošt. taksa još za preporučena pisma, Ministrstvu saobraćaja je čast dati ovaj odgovor:

Pitanje oslobodjenja od pošt. taksa rešeno je »uredbo o oslobodenju od poštanskih taksa« koja je doneta na osnovu ovlašćenja

Učitelj, tvoj krog leti, živ kronometer sam si ti, za malco komaj čas zaleže — pa »Daj-Dam« aparat ti ustreže.

u § 7 Zakona o pošti, telegrafu i telefonu od 16. jula 1931. god. i ima silu Zakona.

Donošenje ove uredbe bilo je potrebno i obzirom na nesredeno stanje, koje je vladalo u ovoj grani poslovanja, jer su zakonske odredbe o oslobodenju bile različite kako u pogledu oslobodenih ustanova, njihovog međusobnog odnosa i u pogledu vrsta pošiljaka i njihovog sadržaja i važile su samo za one teritorije, za koje je važio i odnosni zakon.

Posledica ovoga stanja bila je, da se Zakonske odredbe nisu mogle poštovati obzirom na same državne potrebe, i da je besplatna upotreba prenosa pošt. pošiljaka vršena prema nahodjenju oslobodenih lica i ustanova sem toga svaka kontrola postala je nemoguća, i često je dolazilo do zloupotreba koje nije bilo moguće sprečiti.

Do donošenja ove uredbe u pogledu oslobodjenja od poštanskih taksa u novim krajevima važio je zakon o oprostu od poštari-ne od 2 oktobra 1865.

Po ovim zakonskim propisima pomenute škole bile su oslobodene plaćanja pošt. taksa samo za obična a nikako i za preporučena pisma.

Pri donošenju ove Uredbe a obzirom na okolnost, što je i poštanska ustanova smatrana kao privredna ustanova, od koje se traži da se sama izdržava i da daje prihod za pokriće opštih državnih potreba usvojeno je načelo, da se Uredbom do sada uživana povlastica oslobodjenja nikako ne proširuje.

Držeći se ovog načela, koje čini suštinu Uredbe, nije novom Uredbom obuhvaćeno oslobodjenje od pošt. taksa za preporučena pisma školama o kojima je reč.

Obzirom na prednje izloženo Ministarstvo saobraćaja nije u mogućnosti da zahtevu toga Ministarstva izide u susret, jer bi se time stvorio presedan i dalo maha i ostalim držav. ustanovama da se koriste sličnim odredbama, pa bi se postepeno vratilo stanje, koje se ovom Uredbom baš htelo izbeći.

Po naredbi Ministarstva načelnik Poštanskog odeljenja.

— Knjige Slov. šol. matice za l. 1932. — Odbor SSM naznanja, da je za to poslovno leto dal tiskati isto naklado, kakor za prejšnje. Knjige so vse razposlane gg. poverjenikom, kjer jih dobe pravočasno priglašeni naročniki. A novim naročnikom zamudnikom, ki se oglašajo dan na dan, ni mogoče več ustreči. Le Psihologija, katere se je tiskalo nekaj več, se še dobi, samo da za tiskarniško ceno 32 Din.

— Celjsko učiteljsko društvo. Nekateri tovariši(ice) kljub opetovanim opominom še vedno dolgujejo precejšnje zneske na članarini, in to ne samo za tekoče, temveč tudi za preteklo leto. Malo tovarišstva, malo stanovske zavesti je, če mora ostalo članstvo plačevati zanje stanovske liste — in te gotovo redno prejemajo — ter druge prispevke sekciji in centrali. Ne odlagajte s članarino! — Blagajnik.

— Zadruga »Dom učiteljic« vabi vse članice na sestanek, ki se vrši v nedeljo dne 12. t. m. ob 10. uri v prostorih sekcije JUU v Ljubljani.

— V zadnji »Prosveti« je pri članku: Higiena v gospodinjstvu označena kot avtorica tovarišica Anica Tepinova mesto Terpinova?

— Predavanja o psihoanalizi in individualni psihologiji v Mariboru. »Pedagoška centrala« v Mariboru opozarja vse v Mariboru ali v mariborski okolici, o. d. železnici biva-joče učiteljstvo na važna predavanja, ki jih privedi sporazumno z njo »Ljudska univerza« v Mariboru. Njih namen je, izpopolniti in zaokrožiti lanske predavanja o individualni psihologiji, predvsem pa objektivno in kritično prikazati bistvo, metode in vrednost psihoanalitiških struj ter ugotoviti njih pomen za praktično pedagoško delo. Očrt in kritiko Freudove psihoanalize in Adlerjeve individualne psihologije bo podal eden najboljših jugoslovanskih psihologov, dr. Ramiro Bujas, univ. prof. v Zagrebu. Da bo poset njegovih predavanj omogočen zlasti okoliškemu in ob železnici stanujočemu učiteljstvu, se bo vršilo prvo predavanje o psihoanalizi v soboto, dne 11. t. m. ob 20. uri, o individualni psihologiji pa v nedeljo, dne 12. t. m. ob 10. uri. Naslednji teden, in sicer v petek, dne 17. t. m. ob 20. uri bo predaval o pedagoškem pomenu obeh psihoanalitiških struj znani nemški mladinoslovec, dr. Otto Tumlirz, univ. prof. v Gradcu. — Zanimivih in za šolnike izredno važnih predavanj naj se po možnosti udeleži čim več učiteljstva!

— Ferijalni savez. Dijaški ferijalni savez ima v čl. 6/b svojih pravil označeno, da imajo pravico do članstva poleg drugih tudi učitelji osnovnih šol. To bo mogoče dobrodošlo zlasti mlajšim tovarišem, ki bi radi potovali po naši domovini, pa nimajo dovolj denarja. Kakšne ugodnosti nudi Fer. savez glede prenočišča in prehrane, je itak že znano. Kdor bi se hotel poslužiti te ustanove, naj pripravi zaenkrat svojo fotografijo in približno 50 Din. Natančneje v prihodnjem »Tovarišu«.

— Razlike na srebrnikih. Nekateri srebrni kovanci novci po 10 Din imajo na hrbtu pred besedama »10 Din« in za tema besedama kratko zašiljeno črtico, medtem ko drugi desetinarski novci te črtice nimajo. Obojni kovanci so pravi in sta ti črtici samo znak parvice kovnice, kjer je bil kovan del teh srebrnikov. Kovance, ki nimajo teh črtic, je pa izdelala kovnica v Londonu. Nove srebrnike po 50 Din je pa kovala že naša državna kovnica v Beogradu, ki kuje tudi srebrni denar za Grčijo in Romunijo.

Osebne zadeve

—i Prevedeni so v IX. skupino učitelji(ce): Gaber Anica iz Izakovcev.

—i Napredovali so v IX. skupino: Ločičnik Gabrijele, zabavilja v Šoštanju; Herman Zofija, uč. ž. r. d. v Rajhenburgu; v VIII. skupino: Puppis Marija, uč. v Nedelici; Kneisel Zora, uč. v Mokronogu; Kalan Marija, uč. v Sv. Marku; Stroj Marija, uč. na Vrhniki; Hrastnik Radoslav, uč. v Gor. Logatcu.

—i Z odlokom ministrstva prosvete so premeščeni: Franja Keržin iz Črnuč v Gornje Pirniče, Darinka Japelj iz Poloma v Hinje, Franc Eržen iz Banjaluke v Horjul, Adolf Prešeren iz Kužlja v Banjaloko, Jakob Der-nač iz Globokega v Artiče, Marija Sevnik iz Artič v Izlake, Vlado Voglar iz Resika k Sv. Kunigundi, Ciril Mohorko iz Hoč v Studence, Vilko Mihelič iz Pernic v Hoče, Saša Dominiko iz Starega trga v Doljno Nemško vas, Franja Dominko iz Starega trga v Doljno Nemško vas, Alojzij Cotman iz Radeč v Stari trg ob Kolpi, Ivan Primožič iz Koprivnice na Bled, Franc Flajs iz Gorjuš k Sv. Bolfenku na Kogu, Janko Moder iz Šmartna v Trbojce, Olga Moder iz St. Janža pri Dravogradu v Trbo-nje, Marija Ganžl iz Metlike v Ljubljano, Ivan Jezeršek iz Rovt v Cajnarje, Stefanija Zunič iz Trboj v St. Janž pri Dravogradu, Angela Golobčič iz Primskega na Jesenice. Upokojeni sta Munda Pavla v Novem mestu in Fink Stefanija v Ljubljani. Ostavka na državno službo je odobrena Hiršmanu Božidarju v Benici.

NA DELO ZA NAŠE DOMOVE!
VSA NAROČILA POTOM UGP.

Učiteljski pravnik

—§ Štetje časa za doseg roka po §§ 49. in 52. urad. zakona pri uslužbenih, ki so prekinili službo zaradi ostavke ali upokojitve pred 1. aprila 1931. in se vrnejo v drž. službo.

Najprej si je treba že osvojiti določbo § 249. ur. z., ki pravi, da ustrezajo dosedanje (one po ur. z. iz l. 1923.) položajne skupine skupinam po § 22. ur. zakona, kakor so navedene potem v § 249. Kdor je bil v 4. skupini II. kategorije od izvestnega časa, se pravi, da je bil dotičnik od istega dne v IX. skupini, predvideni v novem zakonu. Isto velja za vse obstoječe skupine.

Naj navedem primere.

Uslužbenec je bila priznana 2. aprila skupina z min. odlokom z dne 14. nov. 1928. Ta uslužbenec je bil po odredbi § 249. novega urad. zakona do dne 1. aprila 1931. v IX. skupini od dne 14. nov. 1928. t. j. 2 leti 4 mesece

Tovariši (ice)! Ne pozabite na obmorski učiteljski dom in pošljite prijavnice!

Kakor mladi — tako stari

Ob prvih korakih smučanja pri šolski telovadbi.

Ko smo še mi trgali hlače v šolskih klo-
peh — to je bilo pred in med vojno — smo poznali smučarje le na daleč in v podobah iz sportnih listov. Saj je bil v tistih letih smučar v naših krajih nad vse redka prikazen; ko bi se pa prikazala tistikrat na ulici smučarka, ki je zlezla v hlače, pa bi jo razjarjeni narod gotovo — linčal.

No, pa časi se spreminjajo in mi ž njimi! V naši SPD podružnici, koder sem prevzel tajništvo po svojem predniku nadzorniku Bezeljarju, smo priredili na Sveti Planini nad Zagorjem smučarski tečaj. Tiste deveterice, ki jih je vadal litijski rojak Rudolf Badjura, eden prvih slovenskih smučarjev sploh, so bili pri nas v Zasavju apostoli belega sporta.

Oni so bili tisti, ki so otvarjali pot beli umetnosti v široke ljudske kroge. Tiste dni, ko se je vršil pri svetoplaninski koči prvi smučarski tečaj v Zasavju, so hodili gori množično »kibici«, da se naslanjajo ob »telebnarkih« podjetnih zimskih vitezov: dotodaj neznanega sporta.

In vse nas je pa prevzelo zanimivo dejstvo. Hribarska mladež, ki je zahajala poslušat skrivnosti abecedarskih nauk k župniku Ivanu Drešarju — takrat je bila šola na Sv. Planini še zasilna in v rokah domačega župnika — se je takoj zavzela za zimski sport. Že naslednji dan so otroci otovorjeni z doma-gami opazovali pridne smučarje iz doline in so se tudi koj sami pričeli obračati, kakor je ukazal voditelj tečaja.

Kakor stari,

tako mladi!...

»Mej dun!« smo dejali vsi, ob pogledu na spretno hribovke. Verjamete, da so v

kratkih dneh tečaja mali »komarji« znali skoro več, kakor pa tečajniki sami.

Med kibici in tečajniki je bilo tudi nekaj tovarišev iz sosednjega Zagorja in Trbovelj in smo pri večernem pomenku dejali skoro v en glas: takole smučanje pa ne bo nápák, če ga pritegnemo v zimskih mesecih ob telovadnih urah v šolo!

Kar smo tisto leto sklenili, smo drugo zimo že tudi izvedli.

Pri deških ročnih delih smo se lotili izdelovanja smučk. V šoli seveda nismo imeli niti potrebne delavnice niti potrebnega orodja. Pa je vendar šlo! Badjurova knjiga »Smučar« nam je dala dovolj migljavej in nasvetov. I, pa saj je v takih primerih mladež sama tako iznajdljiva, da je kaj. V glavno oporo in ponazorilo so služile smučki, take »ta prave«, v trgovini kupljene. In je mladina opazovala in kombinirala. Kar je imel kdo količkaj pripravnega pri rokah, mu je služilo pri izdelovanju lastnih smučk v dobro.

V muzej bi spadali fantazije polni prvi izdelki mladih mojstrov. Beseda ne zmore tega, da bi opisala te njihove umetnine, še komaj slika bi bila dovolj zgovorna, in je le škoda, da so se ti zgodovinski izvodi že pozgubili. Nasmejali bi se, ko bi videli n. pr. razna stremena: v obliki bilgerja: podnožna deščica pa se je premikala — »na pantih«. —

Drugi si je spet napravil kar lasten izum stremen, za vložek pete pa je razklal pločevinasto globinovo škatlo, ki je služila kot nalasč za trdno oporo noge. Res, kolikor mladih glav, toliko patentov...

Še preden je zapadel sneg, smo bili za pohod po beli odeji docela pripravljeni.

Vsaka novotarija pa ima svoje prijatelje in nasprotnike. Tem bolj, če slednje podprejo še razne druge »onega«... Take-le stvari so jim dobrodošle, da zavijajo v jezi in ogorčenju svoje nosove. In tudi pri nas so se znašli. I, kaj jih je vse zbolelo!

Kdaj pa so že šolarje v zimskih dneh peljali učitelji na sneg, ven v naravo?...

Mladež bo pozabila, prehladila se bo, pomrli bodo, kdo bo plačal pogrebne stroške itd. Le nekaj let je minulo od takrat, pa se nam zde take stvari, ki sem jih pravkar navedel, skoraj nemogoče. Pa so resnične! Zdjaj lahko povem, da hranijo moja predpostavljena oblastva tudi zapisane proteste, kaj sem »počenjale« takrat z mladežjo, ko smo skupno zahajali v belo naravo.

S Pivkovo »Telovadbo« v roki sem moral črno na belem dokazati, da ni telovadba v zimskih dneh na snegu prav nič zdravju nevarna, če se vpošteva še tudi vsa ostala navodila in okoliščine.

In res, nikomur mladih »dilcarjev« se ni zgodilo prav ničesar hudega. Drugi starejši, ki so brzeli kmalu potem na deskah ob prostih trenutkih po zasneženih brežuljih sem in tja, so dajali korajžo tudi boječnežem, da je četa prijateljev zimskega sporta rastla od sezone do sezone.

Smučarstvo si pridobiva prijatelje in privrčence v vseh stanovih in prodira že tudi v najbolj konservativne hiše, koder so že pred leti menili, da bodo njihovim otrokom ob prvem svobodnem koraku v zimski mráz zledeneli nos, kri in možgani...

Pa se tajajo taki pomisleki res kakor sneg ob ledenih možeh v maju.

Iz svojega najbližjega okoliša naj povem krepak vzgled. Prav tam, koder so pred leti najbolj nergali proti vpeljavi smučanja v šolo in med šolsko mladino, so danes med najbolj gorečimi člani smučarske družine. Vse kolikor premore družina članov, vse je — na dilcah!...

Na smučeh in v smučarskih krojih. Res, kako se svet spreminjal! Pa zdaj v teh primerih po nasprotnem zgledu!

— Kakor mladi, —

tako — stari...